

Gemeente Arnhem, Politieke avond 16 december 2020

Debatverzoek: 'De kap van 800 bomen en het bomenbeheer'

Inspreaktekst Simon Klingen

Inspreker is woordvoerder van de Schouwgroep Sonsbeek - Zijpendaal – Gulden Bodem. Deze groep is in 1992 ontstaan na de opstelling van de *Visie* voor genoemde parken en komt halfjaarlijks bijeen. Ze is samengesteld uit zowel medewerkers van de gemeente als externen vertegenwoordigers zoals van Vrienden van Sonsbeek en andere groene groepen, landschapsarchitecten, bosdeskundigen, vertegenwoordigers van de horeca in de parken.

Deze Schouwgroep bewaakt een goede uitvoering van de opgestelde *Visie*, en praat mee over de op handen zijnde vernieuwing daarvan. De samenspraak van gemeentemensen en externen wordt al die jaren als constructief en effectief ervaren. Inspreker is voorzitter en stelt samen met Stadsdeelmanager Bossen en Parken de agenda voor de bijeenkomsten op.

Inspreker is zijn hele werkzame leven bezig met bos en bosbeheer. Hij geeft vanuit zijn eigen bureau adviezen aan publieke en private bosteigenaren, cursussen over bosbeheer aan professionals en geïnteresseerde leken. Hij was daarnaast 35 jaar verantwoordelijk voor het bosbeheer van Utrechts Landschap. Hij publiceert geregeld over bosbeheer en schreef recent het boek *Zeven vragen over BOS en KLIMAAT*.

Het beheer van de bossen in de drie parken is de afgelopen decennia in de Schouwgroep geregeld aan de orde geweest. Het uitgangspunt is daarbij altijd: het creëren van een visueel aantrekkelijk bos met een hoge natuurwaarde. Sinds enige tijd komen daar de klimaatdoelen bij zoals het opvangen van pieken in de wateraanvoer, het bieden van verkoeling en het opslaan van CO₂ (hoe beperkt ook).

De dunning zoals nu uitgevoerd op Gulden Bodem past in dat kader. Inspreker heeft met een deel van de Schouwgroep afgelopen zaterdag het zaagwerk aldaar bekeken en kan zich geheel vinden in de daar gekozen aanpak. De bomen die geveld zijn maken ruimte voor andere bomen, vaak eiken en dennen, soorten die overgroeid raken door beuken en Amerikaanse eiken. Plaatselijk zijn bomen weggenomen omwille van veiligheid.

Met deze dunning wordt naar schatting tussen de 5 en 10% van het aantal bomen gekapt, hetgeen een bescheiden ingreep genoemd kan worden, de menging van bomenbestand in het totale bos wordt daardoor versterkt. Die menging dient niet alleen een ecologisch doel, het maakt het bos ook klimaatbestendiger. De weerbaarheid van bijvoorbeeld de beuken in 'het nieuwe klimaat' is deels onzeker. Een gemengd bos is stabiel en betere opgewassen tegen ongewisse veranderingen.

Twee kleine punten van kritiek. De ingreep had feitelijk al flink wat jaren eerder moeten gebeuren, op een aantal plaatsen zijn eiken en dennen overgroeid door beuken. Ten tweede: er blijft wat weinig dood hout achter. Omwille van de ecologie was het beter geweest om iets meer staand en liggend dood hout in het bos te laten, zonder dat dit het parkachtige karakter van het bos schaadt en geen gevaar oplevert voor bezoeker.

Van een ingreep als deze is - zo is de ervaring - over 1 à 2 jaar weinig meer te zien. De gemaakte gaten in het kronendak zijn relatief klein. Vele daarvan zullen binnen een jaar of 10 weer goeddeels zijn dichtgegroeid. Het zou goed zijn de ingreep over ongeveer 5 jaar te herhalen en dan naast een dunning ook in te zetten op kleinschalige verjonging, om zo de variatie in bosstructuur te vergroten en de continuïteit te waarborgen.

Iedereen die het bos en de bomen ter harte gaat, zou de moeite moeten nemen zich even te verdiepen in de afwegingen die de beheerder bij de selectie van de te vellen bomen maakt. Dan zal duidelijk worden dat dit bij iedere boom weloverwogen keuzes zijn (en ja, daar zitten soms arbitraire keuzes bij, dat is onvermijdelijk).

Een ingreep als deze doet bij de bezoekers een beroep op verbeeldingskracht en vertrouwen. Verbeeldingskracht – hoe ziet dit bos er over een jaar en daarna uit? Vertrouwen – de mensen die dit werk bedenken en uitvoeren, zouden die van bos houden? Ieder verstandig mens die de bedoeling van deze dunning tot zich door laat dringen, kan bedenken dat achter deze momenteel rommelige aanblik een doordachte werkwijze schuilgaat: je kunt geen omelet maken zonder eieren te breken.

IN HET KORT

- De Schouwgroep-SZGB ziet de uitgevoerde dunning op Gulden Bodem als passend in de Visie.
- Commotie over zaagwerk is begrijpelijk, en van alle tijden. Informatie aan bezoekers blijft nodig (*Twaalf boslessen* = gratis op internet).
- Het geoogste hout krijgt een goede en gedifferentieerde bestemming, het gebruik levert een bijdrage aan de CO₂-reductie.
- Wat meer dood hout in het bos achterlaten zou de natuurwaarde van het bos ten goede komen.
- De dunning had feitelijk al een tijd eerder uitgevoerd moeten worden. De huidige ingreep komt zowel de belevingswaarde als de ecologie ten goede en maakt het bos geleidelijk klimaatbestendiger.

+ + + + +